ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1980

Vyhlásené: 15.02.1980 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

15

VYHLÁŠKA
ministra zahraničných vecí

z 23. novembra 1979

o Dohovore o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov

Dňa 14. novembra 1970 bol v Paríži na šestnástom zasadaní Generálnej konferencie Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru prijatý Dohovor o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov.

Listina o prístupe Československej socialistickej republiky bola uložená u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru, depozitára Dohovoru, 14. februára 1977. Dohovor nadobudol na základe svojho článku 21 platnosť 24. aprílom 1972 a pre Československú socialistickú republiku 14. májom 1977.

Český preklad textu Dohovoru sa vyhlasuje súčasne.*)

Minister:

Ing. Chňoupek v. r.

DOHOVOR o opatreniach na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov

Generálna konferencia Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru, ktorá sa zišla na svojom šestnástom zasadaní v Paríži od 12. októbra do 14. novembra 1970,

pripomínajúc význam ustanovení Deklarácie zásad medzinárodnej kultúrnej spolupráce, prijatej Generálnou konferenciou na jej štrnástom zasadaní,

usudzujúc, že výmena kultúrnych statkov medzi krajinami na vedecké, kultúrne a výchovné účely prehlbuje poznanie ľudskej civilizácie, obohacuje kultúrny život všetkého ľudu a vzbudzuje vzájomnú úctu a vážnosť medzi národmi,

usudzujúc, že kultúrne statky tvoria jeden zo základných prvkov civilizácie a národnej kultúry a že ich skutočnú hodnotu možno oceniť len vtedy, ak je čo najúplnejšie známy ich pôvod, história a tradičné prostredie,

usudzujúc, že povinnosťou každého štátu je chrániť kultúrne statky na svojom území proti nebezpečenstvu krádeže, tajných vykopávok a nezákonného vývozu,

usudzujúc, že na odvrátenie tohto nebezpečenstva je nevyhnutné, aby si každý štát čoraz viac uvedomoval svoje morálne povinnosti tak voči vlastnému kultúrnemu dedičstvu, ako aj voči kultúrnemu dedičstvu všetkých národov,

usudzujúc, že múzeá, knižnice a archívy ako kultúrne inštitúcie by mali dbať o to, aby sa ich zbierky zriaďovali v súlade so všeobecne uznávanými mravnými zásadami,

usudzujúc, že nedovolený dovoz, vývoz a prevod vlastníctva kultúrnych statkov bráni porozumeniu medzi národmi, ktoré má UNESCO medzi iným podporovať tým, že na tento účel odporúča zúčastneným štátom zodpovedajúce medzinárodné dohovory,

usudzujúc, že ochrana kultúrneho dedičstva môže byť účinná len vtedy, ak je organizovaná v národnom a medzinárodnom meradle, a že vyžaduje úzku spoluprácu medzi štátmi,

berúc do úvahy, že Generálna konferencia UNESCO prijala v roku 1964 odporučenie s týmto cieľom,

majúc pred sebou ďalšie návrhy na opatrenia na zákaz a zamedzenie nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov, ktoré sú ako bod 19 na programe rokovania zasadania,

po tom, čo rozhodla na svojom pätnástom zasadaní, že táto otázka bude predmetom medzinárodného dohovoru,

prijíma štrnásteho novembra 1970 tento Dohovor:

Článok 1

Na účely tohto Dohovoru sa výrazom „kultúrne statky“ rozumejú tie statky, ktoré ktorýkoľvek štát z náboženských alebo svetských dôvodov označil za významné pre archeológiu, prehistóriu, históriu, literatúru, umenie alebo vedu a ktoré patria do týchto kategórií:

a) vzácne zoologické, botanické, mineralogické a anatomické zbierky alebo vzorky a predmety paleontologického záujmu;

b) statky týkajúce sa histórie včítane histórie vedy a techniky, histórie vojenstva a spoločnosti, rovnako ako aj života významných predstaviteľov národa, mysliteľov, vedcov a umelcov a udalostí národného významu;

c) archeologické vykopávky (uskutočňované oprávnene i tajne) a archeologické objavy;

d) zlomky oddelené od umeleckých a historických pamiatok a zlomky z archeologických nálezísk;

e) starožitnosti staršie ako sto rokov, ako napr. nápisy, mince a ryté pečate;

f) národopisný materiál;

g) statky umeleckej hodnoty ako:

I) obrazy, maľby a kresby zhotovené ručne na akomkoľvek podklade alebo v akomkoľvek materiáli (s výnimkou priemyselných návrhov a ručne zdobených predmetov);

II) pôvodné diela sochárskeho umenia a plastiky v akomkoľvek materiáli;

III) pôvodné rytiny, tlače a litografie;

IV) pôvodné umelecké asambláže a koláže v akomkoľvek materiáli;

h) vzácne rukopisy a prvotlače, staré knihy, dokumenty a publikácie, ktoré sú predmetom osobitného záujmu (historické, umelecké, vedecké, literárne a i.), a to jednotlivo alebo v zbierkach;

i) známky, kolky a pod. jednotlivo i v kolekciách;

j) archívy včítane zvukových, fotografických a filmových archívov;

k) kusy nábytku, ktoré sú staršie ako sto rokov, a staré hudobné nástroje.

Článok 2

1. Členské štáty tohto Dohovoru uznávajú, že nedovolený vývoz, dovoz a prevod vlastníctva kultúrnych statkov je jednou z hlavných príčin ochudobňovania kultúrneho dedičstva krajín pôvodu týchto statkov a že medzinárodná spolupráca predstavuje jeden z najúčinnejších prostriedkov na ochranu kultúrnych statkov každej krajiny proti všetkým nebezpečenstvám s tým spojeným.
2. Členské štáty sa preto zaväzujú, že budú čeliť takýmto činom prostriedkami, ktoré majú k dispozícii, a najmä budú odstraňovať príčiny týchto činov, zamedzovať ich a budú napomáhať uskutočňovanie nevyhnutných náprav.

Článok 3

Dovoz, vývoz a prevod vlastníctva kultúrnych statkov uskutočnený v rozpore s opatreniami, ktoré prijali členské štáty podľa tohto Dohovoru, je nezákonný.

Článok 4

Členské štáty tohto Dohovoru uznávajú, že statky, ktoré patria do uvedených kategórií, sú na účely tohto Dohovoru súčasťou kultúrneho dedičstva každého štátu:

a) kultúrne statky vytvorené individuálnym alebo kolektívnym tvorivým úsilím občanov príslušného štátu a kultúrne statky významné pre príslušný štát, vytvorené na jeho území cudzími štátnymi príslušníkmi alebo osobami bez štátnej príslušnosti, ktoré majú bydlisko na tomto území;

b) kultúrne statky, ktoré sa našli na území štátu;

c) kultúrne statky, ktoré sa získali so súhlasom príslušných úradov krajiny svojho pôvodu pri archeologických, národopisných alebo prírodovedných expedíciách;

d) kultúrne statky získané na základe dohodnutých výmen;

e) kultúrne statky, ktoré boli so súhlasom príslušných úradov krajiny svojho pôvodu darované alebo zákonným spôsobom zakúpené.

Článok 5

Na zabezpečenie ochrany kultúrnych statkov proti nedovolenému dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva sa členské štáty tohto Dohovoru zaväzujú podľa podmienok každej krajiny zriadiť tam,

kde také inštitúcie ešte neexistujú, jednu alebo viac inštitúcií na ochranu kultúrneho dedičstva s takým počtom kvalifikovaných pracovníkov, aby boli schopní účinne plniť tieto úlohy:

a) podieľať sa na vypracúvaní návrhov zákonov a predpisov, ktoré upravujú ochranu kultúrneho dedičstva a najmä zabraňujú nedovolenému dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva dôležitých kultúrnych statkov;

b) vytvoriť a udržiavať na základe národného súpisu chránených statkov zoznam dôležitých verejných a súkromných kultúrnych statkov, ktorých vývoz by predstavoval citeľné ochudobnenie národného kultúrneho dedičstva;

c) podporovať rozvoj alebo zriaďovanie vedeckých a technických inštitúcií (múzeí, knižníc, archívov, laboratórií, dielní atď.) potrebných na uchovanie a popularizáciu kultúrnych statkov;

d) organizovať dozor nad archeologickými vykopávkami, zabezpečovať na mieste ochranu určitých kultúrnych statkov a chrániť určité územia vyhradené pre budúce archeologické výskumy;

e) ustanoviť v prospech príslušných osôb (konzervátorov, zberateľov, starožitníkov atď.) pravidlá zodpovedajúce mravným zásadám vytýčeným v tomto Dohovore a starať sa o dodržiavanie týchto pravidiel;

f) vykonávať výchovné opatrenia na povzbudenie a prehlbovanie úcty ku kultúrnemu dedičstvu všetkých štátov a na rozširovanie znalosti ustanovení tohto Dohovoru;

g) dbať o to, aby sa primeraným spôsobom zverejnili všetky prípady zmiznutia kultúrneho statku.

Článok 6

Členské štáty tohto Dohovoru sa zaväzujú, že

a) zavedú vhodné osvedčenie, v ktorom vyvážajúci štát potvrdí, že zamýšľaný vývoz kultúrnych statkov je povolený. Toto osvedčenie sa musí pripojiť ku všetkým kultúrnym statkom vyvážaným v súlade s predpismi;

b) zakážu, aby sa z ich územia vyvážali kultúrne statky, ku ktorým nebudú pripojené uvedené osvedčenia o vývoze;

c) oboznámia s týmto zákazom vhodnou formou verejnosť, hlavne tie osoby, ktoré by mohli vyvážať alebo dovážať kultúrne statky.

Článok 7

Členské štáty tohto Dohovoru sa zaväzujú, že

a) urobia v súlade so svojím národným zákonodarstvom potrebné opatrenia zabraňujúce múzeám a obdobným inštitúciám nachádzajúcim sa na ich území získavať kultúrne statky, ktoré pochádzajú z iného členského štátu tohto Dohovoru a boli nedovolene vyvezené po nadobudnutí účinnosti tohto Dohovoru; podľa možnosti budú informovať štát pôvodu, ktorý je členom tohto Dohovoru, o ponuke takých kultúrnych statkov, ktoré boli z tohto štátu nedovolene vyvezené po nadobudnutí účinnosti tohto Dohovoru pre oba štáty;

b)

I. po tom, čo tento Dohovor nadobudne platnosť pre dotyčné štáty, zakážu dovoz kultúrnych statkov odcudzených z múzea, z cirkevného, svetského alebo verejného pamätníka alebo z iného obdobného zariadenia nachádzajúceho sa na území druhého členského štátu Dohovoru za predpokladu, že tieto statky preukázateľne patria do inventára tohto zariadenia;

II. na žiadosť štátu pôvodu podniknú príslušné kroky na nájdenie a navrátenie akéhokoľvek takého kultúrneho statku dovezeného po nadobudnutí účinnosti tohto Dohovoru pre oba dotyčné štáty, ale za podmienky, že žiadajúci štát zaplatí spravodlivú náhradu osobe, ktorá získala tento statok v dobrej viere, alebo osobe, ktorá má platný právny nárok na tento statok. Žiadosti o nájdenie a navrátenie sa musia podať diplomatickou cestou. Žiadajúci štát je povinný poskytnúť na svoje náklady dokumentáciu a iné dôkazy potrebné na preukázanie

svojho nároku na nájdenie a navrátenie. Členské štáty nesmú požadovať colné alebo iné poplatky z kultúrnych statkov navrátených podľa tohto článku. Všetky výdavky vzniknuté s navrátením a s dopravou kultúrneho statku uhrádza žiadajúci štát.

Článok 8

Členské štáty tohto Dohovoru sa zaväzujú postihovať trestnými alebo administratívnymi sankciami každú osobu zodpovednú za porušenie zákazov uvedených v článku 6 písm. b) a v článku 7 písm. b).

Článok 9

Každý členský štát tohto Dohovoru, ktorého kultúrne dedičstvo je ohrozené lúpežou archeologických alebo národopisných materiálov, sa môže obrátiť na ostatné členské štáty, ktorých sa taká činnosť týka. Členské štáty tohto Dohovoru sa zaväzujú zúčastniť sa za týchto okolností na každej medzinárodne dohodnutej akcii smerujúcej k určeniu a vykonaniu nevyhnutných konkrétnych opatrení včítane kontroly vývozu, dovozu a medzinárodného obchodu s kultúrnymi statkami, ktorých sa to týka. Do dosiahnutia takej dohody každý štát, ktorého sa to týka, prijme v možnej miere dočasné opatrenia na zabránenie nenahraditeľných škôd, ktoré by mohli vzniknúť na kultúrnom dedičstve žiadajúceho štátu.

Článok 10

Členské štáty tohto Dohovoru sa zaväzujú, že

a) výchovou, informovaním a bdelosťou obmedzia pohyb kultúrnych statkov nezákonne vyvezených z ktoréhokoľvek členského štátu tohto Dohovoru a spôsobom primeraným pre tú-ktorú krajinu budú dbať o to, aby starožitníci pod trestnými alebo administratívnymi sankciami viedli záznamy obsahujúce označenie pôvodu každého kultúrneho statku, meno a adresu dodávateľa, opis a cenu každého predaného statku a aby informovali nadobúdateľa kultúrneho statku o vývoznom zákaze, ktorému by statok mohol podliehať;

b) výchovnými prostriedkami sa budú usilovať o to, aby vo verejnej mienke vzbudili a rozvíjali povedomie významu hodnoty kultúrnych statkov a nebezpečenstva, ktoré pre kultúrne dedičstvo znamenajú krádeže, tajné vykopávky a nedovolený vývoz.

Článok 11

Vývoz a prevod vlastníctva kultúrnych statkov, ku ktorému došlo pod nátlakom priamo alebo nepriamo v dôsledku okupácie krajiny cudzou mocnosťou, sa považuje za nezákonný.

Článok 12

Členské štáty tohto Dohovoru budú rešpektovať kultúrne dedičstvo na územiach, za medzinárodné styky ktorých zodpovedajú, a príjmu všetky vhodné opatrenia na zákaz nedovoleného dovozu, vývozu a prevodu vlastníctva kultúrnych statkov na týchto územiach.

Článok 13

Členské štáty tohto Dohovoru sa tak isto zaväzujú v rámci svojho zákonodarstva, že

a) zabránia všetkými vhodnými prostriedkami takým prevodom vlastníctva kultúrnych statkov, ktoré smerujú k uľahčeniu nedovoleného dovozu a vývozu týchto statkov;

b) zabezpečia, aby ich príslušné inštitúcie spolupracovali na uľahčení čo najrýchlejšieho navrátenia nedovolene vyvezených kultúrnych statkov ich zákonnému majiteľovi;

c) umožnia akcie na nájdenie stratených alebo odcudzených kultúrnych statkov uskutočňované zákonným majiteľom alebo z jeho poverenia;

d) uznajú nezadateľné právo každého členského štátu tohto Dohovoru označiť a vyhlásiť za nescudziteľné určité kultúrne statky, ktoré sa nesmú z tohto titulu vyviezť, a budú vplývať na to, aby príslušný štát mohol tieto statky dostať späť v prípadoch, keď už boli vyvezené.

Článok 14

Aby sa zabránilo nedovolenému vývozu a aby sa plnili povinnosti vyplývajúce z vykonávania tohto Dohovoru, poskytne každý členský štát Dohovoru podľa svojich možností národným inštitúciám zodpovedným za ochranu kultúrneho dedičstva primeraný rozpočet, a ak to bude potrebné, vytvorí na tento účel osobitný fond.

Článok 15

Nič v tomto Dohovore nebráni členským štátom dojednávať medzi sebou osobitné dohody alebo pokračovať vo vykonávaní už uzavretých dohôd, ktoré sa týkajú navrátenia kultúrnych statkov vyvezených z akýchkoľvek príčin z územia ich pôvodu pred nadobudnutím účinnosti tohto Dohovoru pre príslušné štáty.

Článok 16

Členské štáty tohto Dohovoru budú vo svojich pravidelných správach predkladaných Generálnej konferencii Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru ku dňu a formou, ktoré táto konferencia určí, informovať o zákonodarných a správnych, ako aj iných opatreniach, ktoré prijali na vykonanie tohto Dohovoru, a to spoločne s podrobnými údajmi o skúsenostiach získaných na tomto poli.

Článok 17

1. Členské štáty tohto Dohovoru si môžu vyžiadať technickú pomoc Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru, najmä pokiaľ ide
   a) o informácie a výchovu;
   b) o konzultácie a porady expertov;
   c) o koordináciu a dobré služby.
2. Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru môže z vlastného podnetu podniknúť výskumy a publikovať štúdie o problémoch, ktoré sa týkajú nedovoleného pohybu kultúrnych statkov.
3. Za týmto účelom môže Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru tiež požiadať o spoluprácu ktorúkoľvek príslušnú nevládnu organizáciu.
4. Organizácia Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru môže členským štátom z vlastného popudu predkladať návrhy na dodržiavanie tohto Dohovoru.
5. Na žiadosť najmenej dvoch členských štátov tohto Dohovoru, medzi ktorými vznikne spor o vykonávanie tohto Dohovoru, môže UNESCO ponúknuť svoje dobré služby na vyriešenie tohto sporu.

Článok 18

Tento Dohovor je vyhotovený v angličtine, francúzštine, ruštine a španielčine, pričom všetky štyri texty majú rovnakú platnosť.

Článok 19

1. Tento Dohovor podlieha ratifikácii alebo prijatiu členskými štátmi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru podľa ich príslušných ústavných predpisov.
2. Ratifikačné listiny alebo listiny o prijatí sa ukladajú u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru.

Článok 20

1. Tento Dohovor je otvorený na prístup každému štátu, ktorý nie je členom Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru a ktorého Výkonná rada Organizácie vyzvala, aby k nemu pristúpil.
2. Prístup sa uskutoční uložením listiny o prístupe u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru.

Článok 21

Tento Dohovor nadobudne platnosť o tri mesiace po dni uloženia tretej listiny o ratifikácii, prijatí alebo prístupe, ale len vo vzťahu k tým štátom, ktoré uložili svoje príslušné listiny k tomuto dňu alebo prv. Pre každý ďalší štát nadobudne platnosť o tri mesiace po uložení jeho listiny o ratifikácii, prijatí alebo prístupe.

Článok 22

Členské štáty tohto Dohovoru uznávajú, že sa Dohovor vzťahuje nielen na ich metropolitné územie, ale aj na všetky územia, za medzinárodné vzťahy ktorých zodpovedajú; zaväzujú sa, pokiaľ to bude potrebné, radiť sa o spôsoboch, ako zabezpečovať vykonávanie Dohovoru na týchto územiach, s vládami alebo inými príslušnými úradmi týchto území pri ratifikácii, prijatí alebo prístupe alebo pred nimi a oznámiť generálnemu riaditeľovi Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru tie územia, na ktorých sa Dohovor vykonáva. Oznámenie sa stane účinným o tri mesiace po dni jeho prijatia.

Článok 23

1. Každý členský štát tohto Dohovoru môže Dohovor vypovedať vo svojom mene alebo v mene územia, za medzinárodné vzťahy ktorého zodpovedá.
2. Výpoveď sa oznamuje písomným podaním, ktoré sa uloží u generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru.
3. Výpoveď nadobúda účinnosť dvanásť mesiacov od doručenia listiny o výpovedi.

Článok 24

Generálny riaditeľ Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru bude informovať členské štáty Organizácie, štáty uvedené v článku 20, ktoré nie sú členmi Organizácie, ako aj Organizáciu Spojených národov o uložení každej listiny o ratifikácii, prijatí alebo prístupe podľa článkov 19 a 20 a o výpovediach podľa článkov 22 a 23.

Článok 25

1. Tento Dohovor môže byť revidovaný Generálnou konferenciou Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru. Táto revízia bude však zaväzovať len štáty, ktoré sa stanú zmluvnými stranami revidovaného Dohovoru.
2. V prípade, že Generálna konferencia prijme nový dohovor, plne alebo čiastočne revidujúci tento Dohovor, potom - pokiaľ nový dohovor neustanoví inak - prestane byť tento Dohovor otvorený na ratifikáciu, prijatie alebo prístup, a to odo dňa, keď nadobudne platnosť nový, revidujúci ho dohovor.

Článok 26

V súlade s článkom 102 Charty Organizácie Spojených národov bude tento Dohovor na žiadosť generálneho riaditeľa Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru registrovaný v Sekretariáte Organizácie Spojených národov.

Dané v Paríži 14. novembra 1970 vo dvoch pôvodných vyhotoveniach podpísaných predsedom šestnásteho zasadania Generálnej konferencie a generálnym riaditeľom Organizácie Spojených

národov pre výchovu, vedu a kultúru, ktoré budú uložené v archívoch Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru a ktorých overené kópie budú odovzdané všetkým štátom uvedeným v článkoch 19 a 20 a aj Organizácii Spojených národov.

Uvedený text je autentickým textom Dohovoru prijatého v náležitej forme Generálnou konferenciou Organizácie Spojených národov pre výchovu, vedu a kultúru na jej šestnástom zasadaní skončenom v Paríži 14. novembra 1970.

Na dôkaz toho boli pripojené podpisy 14. novembra 1970.

*) Tu sa uverejňuje slovenský preklad.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.